

10 MAR 2020

Mottatt AF

Til
Kommunaldepartementet

Kravet fremsettes for:
Alver kommunestyre

BYVEKSTAVTALEN - Krav om lovlighetskontroll, saksnr. 003/20 Alver kommunestyre

Med hjemmel i kommuneloven (K) prg.27-1 krever vi lovlighetskontroll av vedtak i Alver kommunestyre 20. februar 2020 om godkjenning av Byvekstavtalen.

Vi mener at vedtaket er ulovlig fordi byvekstavtalen er ulovlig i sitt innhold, jamfør K prg.27-3 punkt a og b. Begrunnelse:

1 Avtalen innskrenker handlingsrommet på kommunens lovbestemte, offentligrettslige myndighetsområde. Spesielt kap. 5 om arealplanleggingen. Men det er ikke avtalefrihet her. Kommunen selv kan hverken frasi seg sin makt eller sitt ansvar, eller innskrenke det.

De offentlige organers oppgaver og virkemåte er samordnet i et stort og gjennomtenkt system som er harmonisert og beskyttet gjennom lovgivning og i selve grunnloven.

Etter plan- og bygningslova prg. 11-15 skal kommunestyret "selv" vedta kommuneplanens arealdel. Det innebærer et forbud mot å overlate avgjørelsen til noen andre, og forbud mot å innskrenke sin myndighet, og mot å forhåndsbinde kommunestyret. Blant annet følgende avsnitt på side 10 i byvekstavtalen mener vi derfor er ulovlig:

Kommunale forpliktingar i byvekstavtalen

Kommuneplanane for avtaleområdet skal oppdaterast i tråd med målet for byvekstavtalen og mål, strategiar og retningslinjer i Regional areal- og transportplan for Bergensområdet og Regional plan for attraktive senter i Hordaland

Her binder kommunene seg til selv å endre på kommuneplanene sine, slik at kommuneplanene underordne seg planer fra fylke og stat. Dette er å gå mye lenger enn innsigelsesretten i plan- og bygningsloven, for her avstår kommunen fra i det hele tatt å fremme sin politikk/meninger/vurderinger når de kan tenkes å komme i strid med nullvekstmålet for personbiltrafikk og statlige og fylkeskommunale planer. Det finnes mange flere anerkjente målsettinger for den kommunale samfunnsplanleggingen som derved kan bli nedprioritert og forhindret fra å finne sine løsninger. Innsigelsesretten er mer snever. Den betyr at en kommuneplan kan bli OVERPRØVD og endret av et statlig organ, ut fra en konkret vurdering som da staten blir ansvarlig for, og ikke kommunen.

Innsigelsesretten hindrer ikke kommunen selv fra å gjøre en fri og helhetlig vurdering av hva som er best for kommunens innbyggere og samfunnet som helhet, i motsetning til hva kap. 5 i byvekstavtalen legger opp til.

10 MAR 2020

Mottatt AF

Til
Kommunaldepartementet

Kravet fremsettes for:
Alver kommunestyre

BYVEKSTAVTALEN - Krav om lovlighetskontroll, saksnr. 003/20 Alver kommunestyre

Med hjemmel i kommuneloven (K) prg.27-1 krever vi lovlighetskontroll av vedtak i Alver kommunestyre 20. februar 2020 om godkjenning av Byvekstavtalen.

Vi mener at vedtaket er ulovlig fordi byvekstavtalen er ulovlig i sitt innhold, jamfør K prg.27-3 punkt a og b. Begrunnelse:

1 Avtalen innskrenker handlingsrommet på kommunens lovbestemte, offentligrettslige myndighetsområde. Spesielt kap. 5 om arealplanleggingen. Men det er ikke avtalefrihet her. Kommunen selv kan hverken frasi seg sin makt eller sitt ansvar, eller innskrenke det.

De offentlige organers oppgaver og virkemåte er samordnet i et stort og gjennomtenkt system som er harmonisert og beskyttet gjennom lovgivning og i selve grunnloven.

Etter plan- og bygningslova prg. 11-15 skal kommunestyret "selv" vedta kommuneplanens arealdel. Det innebærer et forbud mot å overlate avgjørelsen til noen andre, og forbud mot å innskrenke sin myndighet, og mot å forhåndsbinde kommunestyret. Blant annet følgende avsnitt på side 10 i byvekstavtalen mener vi derfor er ulovlig:

Kommunale forpliktingar i byvekstavtalen

Kommuneplanane for avtaleområdet skal oppdaterast i tråd med målet for byvekstavtalen og mål, strategiar og retningslinjer i Regional areal- og transportplan for Bergensområdet og Regional plan for attraktive senter i Hordaland

Her binder kommunene seg til selv å endre på kommuneplanene sine, slik at kommuneplanene underordne seg planer fra fylke og stat. Dette er å gå mye lenger enn innsigelsesretten i plan- og bygningsloven, for her avstår kommunen fra i det hele tatt å fremme sin politikk/meninger/vurderinger når de kan tenkes å komme i strid med nullvekstmålet for personbiltrafikk og statlige og fylkeskommunale planer. Det finnes mange flere anerkjente målsettinger for den kommunale samfunnsplanleggingen som derved kan bli nedprioritert og forhindret fra å finne sine løsninger. Innsigelsesretten er mer snever. Den betyr at en kommuneplan kan bli OVERPRØVD og endret av et statlig organ, ut fra en konkret vurdering som da staten blir ansvarlig for, og ikke kommunen.

Innsigelsesretten hindrer ikke kommunen selv fra å gjøre en fri og helhetlig vurdering av hva som er best for kommunens innbyggere og samfunnet som helhet, i motsetning til hva kap. 5 i byvekstavtalen legger opp til.

Vi viser også til K prg. 2-1 som klart sier at kommunen "er et eget rettssubjekt", og at "begrensninger i det kommunale selvstyret må ha hjemmel i lov". Lovhjemmel betyr KONKRET lovhjemmel. En generell lov om at regionale og statlige planer kan endre på kommuneplaners innhold, vil ikke være gyldig. På grunn av kommunenes selvstendige stilling, så kan ikke kommunenes (areal)vedtak overstyres/endres av alminnelige vedtak i fylke eller stat. Det må lovhjemmel til. Og noe slikt er ikke vedtatt. I stedet har altså stat og fylke en begrenset innsigelsesrett knyttet opp til selve kommuneplanbehandlingen.

2. Avtalen kobler sammen en rekke store prosjekter og enorme budsjettsummer og bompengeinntekter i en "pakke"avtale med kun en snever målsetning: - redusert personbiltrafikk. Hele denne "pakken" styres samlet på en slik måte at det blir vanskelig/umulig for de folkevalgte representanter å ha noen påvirkning på enkelt-deler i pakken, slik de ville hatt uten pakken, og etter ordinære beslutningsprosesser enkeltvis.

3. Pakken - byvekstavtalen - medfører for stor maktoverføring til enkeltpersoner. Spesielt til sjefsbyråkrater som blir medlemmer av styringsgrupper som om de skulle vært folkevalgte. Mektige sebrautvalg etableres, - uten et felles folkevalgt organ med instruksjonsmyndighet over seg. Hvilket innebærer at utvalgene i praksis vanskelig kan overstyres. En slik massiv maktoverføring til blandings-organer som beskrevet i byvekstavtalen kap. 8, er i strid med vår samfunnsordning, med vårt demokratiske grunn-system. Avtalen bestemmer avvik fra de alminnelige, offentligrettslige beslutningsprosesser som er etablert for å kunne ivareta en hel lang rekke med hensyn og målsettinger. Den alminnelige rollefordelingen og ansvarsfordeling som er forankret i grunnloven, mellom offentlige organer, folkevalgte og byråkrater/ansatte, brytes i byvekstavtalen.

Vi mener også at vedtaket er ulovlig fordi det lider av tilblivelsesmangler etter K prg.27-3 punkt c: Fordi kommunestyremedlemmene har lagt til grunn en annen oppfatning av byvekstavtalens innhold og rettsvirkninger enn det som faktisk står i selve avtalen, og slik avtalen derfor vil komme til å bli oppfattet i ettertid.

Det er ikke samsvar mellom hva kommunestyret mente å vedta, og hva som faktisk ble vedtatt, ut fra ordlyden i avtalen og en naturlig tolkning av avtaleteksten. Divergensen skriver seg fra muntlige, villedende fortellinger fra statens representanter, fylkesmann og minister.

Ordfører Sara Sekkingstad oppsummerte i sitt sluttinnlegg før avstemming hvordan flertallet oppfattet byvekstavtalen; Som ikke juridisk bindende, og at den ikke pålegger kommunen noen nye begrensninger i sin arealplanlegging, og ikke er til hinder for bygdeutvikling med nybygging og nyetableringer utover i bygdene. Hun sa at flertallet valgte å ha tillit til de forsikringer om dette som hadde kommet fra de ansvarlige for avtalen, fra statens representanter og fra fylkesordføreren.

Ja, det hadde vært hyggelig om ordføreren har rett i den avtale-forståelsen som hun gav uttrykk for på vegne av flertallet. Men vi finner hennes tolkning ikke betryggende, fordi hun ikke finner støtte i ordlyden i selve avtalen. Eller i andre skriftlige dokumenter fra staten. En tekst som skal tolkes mot sin språklige forståelse, kan ikke bli stående hverken i et vedtak eller en avtale, av respekt for lov og orden og alle involverte.

En avtale er bare en avtale dersom den er juridisk bindende. Jmfør avtalelovens system. Å kalle Byvekstavtalen for en "politisk avtale som ikke er juridisk bindende" er derfor en språklig og juridisk katastrofe. Det vitner om forvirring og massiv juridisk inkompetanse - eller bevisst villedning - fra de statlige og fylkeskommunale autoritetene som kom på besøk til kommunestyrerepresentantene i Alver med sine muntlige forklaringer i eget "Temamøte byvekstavale" i forkant av den endelige kommunestyrebehandlingen.

Om saksbehandling av lovlighetsklagen

Fylkesmann Sponheim har opptrudd slik i saken om Byvekstavtalen at vi ikke har tillit til at han vil gjøre en upartisk vurdering av denne lovlighetsklagen angående Byvekstavtalen. Vi ber derfor om at det oppnevnes sette-fylkesmann for denne klagen. Vi ber om at det velges en juridisk-faglig meget sterk person, ettersom denne klagen støtter seg på og fordrer en "dyp" diskusjon av rettslige grunnprinsipper og av forvaltningspraksis. Vi håper vår klage kan medvirke til øket bevissthet, endring og større ryddighet i den offentlige forvaltning, og da trenger vi hjelp fra "tung" juridisk-faglig kompetanse

Fordi vi ønsker å kunne ha tillit til at vår klage får en objektiv og rettferdig vurdering, ber vi også om at kommunaldepartementet vurderer strengt hvem som eventuelt skal få påvirke klagesaksbehandlingen fra kommunaldepartementets side. Under henvisning til de alminnelige hensyn bak habilitetsregelverket, ber vi om utelukkelse av personer som har opptrudd som avtalepart for staten, eller har vært saksbehandler for byvekstavgifter eller forutgående avtaler/prosesser, som for eksempel bypakke Bergen. Av samme grunn ber vi om at tidligere kommunalminister Monika Mæland ikke involveres i klagesaksbehandlingen. Ytterligere begrunnelse for det siste kan oppgis hvis man ikke finner god nok grunn til å imøtekomme henstillingen.

Isdalstø, 9.mars 2020,

Morten Klementsens

Terje Sletten Hansen

Harald Breivik

Vedl.: 1 - LegalitetsklageVedlegg.png

Byvekstavtaler

Artikkel | Sist oppdatert: 27.04.2018

Regjeringen ønsker en miljøvennlig byutvikling og følger opp beslutningene i klimaforliket. Byvekstavtalene skal bidra til å nå målet om null vekst i persontrafikken i byene.

Mer miljøvennlig transporttilbud i storbyområdene

Gjennom byvekstavtalene inngår stat, fylkeskommuner og kommuner et forpliktende samarbeid om å finansiere et mer miljøvennlig transporttilbud i storbyområdene. Kommuner og fylkeskommuner som inngår byvekstavtaler med staten, skal sørge for en arealbruk i sine byområder, som blant annet bygger opp under statens investeringer i kollektivtransport, sykling og gange.

Byvekstavtalene utarbeides etter forhandlinger der finansiering av transport- og miljøtiltak, og spesielt tilrettelegging for kollektivtrafikk, sykkel og gange, er viktige temaer. Avtalene vil bestå av en rekke tiltak og virkemidler som bompengefinansierte bypakker, midler til veg og jernbane, arealtiltak, belønningsmidler og ordningen med statlig delfinansiering av store kollektivprosjekter ("50/50-ordningen"). Partene i byvekstavtalene forplikter seg til å bidra med finansiering og tiltak på sine ansvarsområder. Kommuner og fylkeskommuner forplikter seg samtidig til å sørge for en arealbruk i byområdene som øker kollektivbruken og gjør det enklere å være syklist og fotgjenger.

Byvekstavtaler for ni byområder

I første omgang har regjeringen inngått byvekstavtaler for Stavangerområdet og Bergensområdet som nå skal reforhandles på bakgrunn av Nasjonal transportplan 2018-2029. For Oslo/Akershus og Trondheimsområdet er det inngått bymiljøavtaler og for Oslo/Akershus også en byutviklingsavtale som følger opp arealforpliktelsene i bymiljøavtalen. Ved kommende reforhandling slås disse sammen til byvekstavtaler. De andre byområdene som er aktuelle for byvekstavtaler er Tromsøområdet, Kristiansandsområdet, Grenland, Buskerudbyen og Nedre Glomma.

På denne måten legger regjeringen til rette for gode bymiljø og økt samfunnsnytte. Gjennom byvekstavtalene sørger vi for en storstilt utbygging av kollektivtilbudet i byene og et forutsigbart og forpliktende samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner.
